

Рейтинговий звіт ARBN 001-001

Звіт про рівень кредитного рейтингу контрагента

Підприємство:	ТОВ «Артем-банк»
Тип кредитного рейтингу:	кредитний рейтинг позичальника (рейтинг контрагента) за Національною рейтинговою шкалою
Кредитний рейтинг:	uaBBB-
Прогноз рейтингу:	стабільний
Дата визначення:	30.10.2007

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг позичальника (контрагента) визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Вихідна інформація

Для проведення процедури визначення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало фінансову звітність ТОВ «Артем-банк» за 2002-2006 роки та перше півріччя поточного року, а також внутрішню інформацію, надану компанією у ході рейтингового процесу.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим банком, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується ДОСТАТНЬОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» означають проміжний рейтинговий рівень відносно основного рівня.

Стабільний прогноз вказує на відсутність наявних передумов для зміни рейтингу протягом року.

Історія кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ТОВ «Артем-банк» за Національною рейтинговою шкалою визначено вперше. Раніше рейтинги позичальника (контрагента) та його боргових інструментів за національною шкалою не визначалися.

Дата	30.10.2007
Рівень рейтингу	uaBBB-
Прогноз	стабільний
Рейтингова дія	визначення

Основні показники

Показник	01.01.03	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07
Актив, млн. грн.	23,83	110,06	189,73	317,83	322,69	378,88	452,40	388,30	408,64	423,64
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	12,63	93,74	148,70	260,54	239,54	291,18	281,71	324,53	340,00	342,55
Кошти клієнтів, млн. грн.	7,48	56,22	62,45	125,02	158,22	199,36	232,93	166,13	179,53	176,74
Власний капітал, млн. грн.	5,51	36,48	37,13	38,46	39,50	40,59	74,67	75,75	76,82	75,01
Доходи, млн. грн.	0,16	11,76	25,94	45,48	12,53	25,12	38,23	51,40	13,68	28,59
Витрати, млн. грн.	0,15	11,30	25,29	44,15	11,54	23,04	35,07	47,16	12,60	26,33
Прибуток до сплати податку, млн. грн.	0,01	0,79	0,77	2,00	1,22	2,64	4,06	5,39	1,51	3,16
Чистий прибуток, млн. грн.	0,01	0,47	0,65	1,33	0,99	2,08	3,16	4,24	1,07	2,26
Доходність активів (ROA),%	0,05	0,42	0,34	0,42	-	-	-	1,09	-	-
Доходність капіталу (ROE),%	0,22	1,27	1,75	3,46	-	-	-	5,59	-	-

Фактори, що сприяють підвищенню кредитного рейтингу

- Зростання основних балансових показників з початку 2003 року, що дозволило Банку піднятися на 45 позицій у ренкінгу НБУ за розміром чистих активів та посісти 101 місце (станом на 01.07.2007 р.).
- Низька питома вага простроченої та сумнівної заборгованості у клієнтському кредитному портфелі Банку протягом всього періоду діяльності.
- Високий рівень показників ліквідності, які значно перевищують середні за банківською системою України.
- Більшість фінансових показників, що характеризують основні аспекти діяльності Банку перебувають на прийнятному для банківської системи рівні.

Фактори, що обмежують рівень кредитного рейтингу

- Значна концентрація кредитного портфеля та залучених коштів від окремих контрагентів, що зумовлює залежність Банку від фінансового стану невеликого числа його клієнтів.
- Наявність дисбалансів за окремими валютами, що посилює валютний ризик для банку.
- Незначна кількість клієнтів, та відсутність регіональної мережі, що за умов подальшого збільшення присутності системних банків на українському фінансовому ринку суттєво ускладнює виконання стратегічних завдань.

Зміст

РЕЗЮМЕ	7
1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ТОВ «АРТЕМ-БАНК»	9
2. РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	10
2.1. Розвиток банківської системи.....	10
2.1.1. Тенденції розвитку економіки	10
2.1.2. Аналіз грошового ринку.....	10
2.1.3. Аналіз валютного ринку.....	11
2.1.4. Загальний стан банківської системи України	11
2.1.5. Фінансовий стан банків України.....	13
2.2. Активи та кредитно-інвестиційний портфель.....	13
2.3. Капітал.....	14
2.4. Зобов'язання	15
2.5. Фінансові результати діяльності	16
3. МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЮ	18
3.1. Органи управління	18
3.2. Організація управління ризиками.....	19
4. РОЗВИТОК ЯКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ	23
4.1. Юридичні аспекти діяльності	23
4.1.1. Інформація про судові позови.....	23
4.1.2. Інформація про перевірки контролюючими органами	23
4.1.3. Операції з пов'язаними сторонами.....	23
4.2. Відносини власності	23
4.3. Регіональна мережа.....	24
4.4. Клієнтська база	24
4.5. Платіжні картки.....	25
5. ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ	27
5.1. Виконання нормативів НБУ.....	27
5.2. Джерела формування ресурсів.....	28
5.2.1. Капітал.....	28
5.2.2. Зобов'язання.....	29
5.3. Напрями розміщення коштів.....	31
5.3.1. Активи	31
5.4. Ліквідність	36
5.5. Фінансові результати діяльності	37
6. АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ ПЛАНІВ ТА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ТОВ «АРТЕМ-БАНК»	41
ВИСНОВОК	44
ДОДАТКИ	45
Додаток до Рейтингового звіту №1	46
Додаток до Рейтингового звіту №2.....	47

Додаток до Рейтингового звіту №3	48
--	----

Резюме

ТОВ «Артем–банк» було створено наприкінці 2002 року у формі місцевого кооперативного банку, а на початку 2003 року організаційно-правову форму банку було змінено на Товариство з обмеженою відповідальністю. Діяльність банку здійснюється на підставі отриманих ліцензій. За результатами діяльності у 2006 році ТОВ «Артем–банк» було віднесено до 4 групи банків.

Структура учасників банку зазнала змін, та наразі одному із них належить майже 95% статутного капіталу банку. Частка ДАХК «Артем» у капіталі ТОВ «Артем–банк» є незначною, проте він є одним із стратегічних клієнтів для Банку.

На початковому етапі функціонування ТОВ «Артем–банк» був орієнтований на обслуговування окремих клієнтів, у тому числі, пов'язаних із засновниками. В подальшому банк розширив клієнтську базу, у тому числі за рахунок нових корпоративних клієнтів та фізичних осіб. Наразі клієнтська база ТОВ «Артем–банк» має слабкий ступінь розвитку, а картковий бізнес, взагалі перебуває на стадії початкового розвитку, що в подальшому буде потребувати значних капіталовкладень.

У банку розроблено та використовуються внутрішні положення, які регламентують процес управління окремими ризиками. Управління ризиками в ТОВ «Артем–банк» здійснюється органами управління, колегіальними органами (комітетами) та спеціальним структурним підрозділом – відділом з питань аналізу, управління ризиками та статистичної звітності. На більш зрілих етапах розвитку Банку необхідно запровадити та використовувати більш складні інструменти ризик-менеджменту.

Протягом аналізованого періоду контролюючими органами здійснювалися регулярні перевірки діяльності ТОВ «Артем–банк», в ході окремих з яких було виявлено незначні порушення. Нараховані та сплачені банком штрафні санкції є незначними. Обсяг судових позовів, за якими банк виступав відповідачем є незначним. Активні та пасивні операції банку з пов'язаними особами здійснюються на ринкових умовах.

ТОВ «Артем–банк» дотримується економічних нормативів та має достатній рівень капіталізації. Значне зростання регулятивного капіталу за останні 1,5 роки відбулося за рахунок капіталу першого та другого рівнів. Банк має позитивний запас відхилень за більшістю економічних нормативів.

Основними джерелами ресурсів банку є капітал, клієнтський депозитний портфель, а також кошти, залучені з міжбанківського ринку. Останнім часом зростає частка коштів, залучених від міжнародних фінансово-кредитних установ, у тому числі, на умовах субординованого боргу. ТОВ «Артем–банк» активно співпрацює із будівельними компаніями, залучаючи кошти у Фонди фінансування будівництва.

У 2006 році було значно збільшено статутний фонд, що дозволяє підтримувати на доброму рівні співвідношення капіталу банку до його активів та кредитно–

інвестиційного портфеля. Основу ресурсної бази формує клієнтський депозитний портфель, частка коштів фізичних осіб у якому перевищує 80%. Концентрація залучених ресурсів за окремими кредиторами та галузями економіки залишається значною. Якість ресурсної бази ТОВ «Артем–банк» відносно низька. Незначна кількість корпоративних та приватних клієнтів та недостатня диверсифікація ресурсної бази обмежує фінансову гнучкість Банку.

Загалом, чисті активи ТОВ «Артем–банк» з початку 2003 року збільшилися на 399,8 млн. грн. та станом на 01.07.07 р. склали 423,64 млн. грн. Питома вага неробочих активів у чистих активах банку є незначною. Значний обсяг коштів ТОВ «Артем–банк» розміщує також на міжбанківському ринку. Загальний обсяг коштів, розміщених серед комерційних банків станом на 01.07.07 р. склав 234,6 млн. грн., у тому числі на коррахунках в інших банках – 46,6 млн. грн.

Якість кредитного портфеля ТОВ «Артем–банк» є доброю, а його розмір з початку 2003 року збільшився на 138 млн. грн., у тому числі за рахунок кредитів корпоративним клієнтам – на 86 млн. грн. У структурі кредитів за категоріями ризику переважають кредити класифіковані як «стандартні» та «під контролем», тоді як частка негативно класифікованих активів є низькою.

У структурі коштів, розміщених на міжбанківському ринку, наразі переважають короткострокові міжбанківські кредити.

Банк також є професійним учасником на ринку цінних паперів, та має необхідні ліцензії. Портфель цінних паперів банку не перевищує 10% його чистих активів та має добру диверсифікацію за емітентами.

Ліквідність банку залишається на прийнятному рівні. Нормативи ліквідності є вищими за граничні, мінімально встановлені НБУ, та загалом, перевищують середні значення по банківській системі України.

Загалом, активи та пасиви Банку є помірно збалансованими за строками до погашення, проте спостерігаються валютні дисбаланси. Обсяг високоліквідних активів є значним.

Діяльність ТОВ «Артем–банк» є прибутковою. Структура доходів та витрат не зазнала значних змін за останні кілька років, а їхній обсяг зростав пропорційно валюті балансу. Показники, які характеризують ефективність діяльності, зокрема, коефіцієнт ефективності діяльності, рентабельність активів перебувають на прийнятному рівні.

Стратегія розвитку ТОВ «Артем–банк» є консервативною, та передбачає незначне, проте збалансоване зростання основних показників діяльності банку. Банком також заплановано розширення спектру послуг клієнтам, у тому числі за рахунок карткового бізнесу, фондів довірчого управління та інших операцій. Основні фінансові показники діяльності у 2006 році було досягнуто. В подальшому можливе перевиконання запланованих балансових показників, а також показників, що характеризують результати діяльності банку за рахунок розрахункового обслуговування окремих підприємств, у тому числі й державних.

1. Загальна інформація про ТОВ «Артем–банк»

ТОВ «Артем–банк» є правонаступником всіх прав і зобов'язань Місцевого кооперативного комерційного банку «АРТЕМ-БАНК». Державна реєстрація здійснена Національним банком України 06.08.2002 р.

Банківські операції здійснюються банком відповідно до отриманої ліцензії Національного банку України № 203 від 17.02.2003 р. та письмового дозволу НБУ № 203-4 від 25.02.2005 року.

Банк є універсальним без спеціалізації за окремими видами операцій. Діяльність Банку поширюється на територію однієї області. Станом на 01.07.07 р. банк не має філій, відділень і представництв.

Місцезнаходження: Україна, м. Київ, вул.Артема,103.

Згідно з організаційною структурою, затвердженою Спостережною Радою, до організаційної структури банку, крім органів управління та контролю, входять структурні одиниці і підрозділи, які забезпечують його діяльність. (додаток 3).

Одним із основних клієнтів банку є ДАХК «Артем» та пов'язані із нею компанії.

2. Розвиток банківської системи

2.1. Розвиток банківської системи

2.1.1. Тенденції розвитку економіки

Темпи економічного зростання зберігалися на високому рівні, що стало поштовхом для динамічного розвитку фінансової системи України.

Основними позитивними тенденціями в макроекономіці були:

- сприятлива зовнішня кон'юнктура та високі темпи зростання промислового виробництва, насамперед, за рахунок його зростання в металургії та машинобудуванні;
- зростання обсягів надходжень прямих іноземних інвестицій в Україну;
- збереження високого рівня приватного споживання, яке стимулювалося зростаючими реальними наявними доходами населення за низького рівня зареєстрованого безробіття (2,3% за I півріччя 2007 року);
- зменшення рівня перерозподілу ВВП через бюджет. У січні-травні 2007 року доходи зведеного бюджету України становили 33,8% до ВВП, видатки – 30,3%. Порівняно з відповідним періодом минулого року частка перерозподілу ВВП через зведений бюджет скоротилася на 1,8 в. п., видатків зведеного бюджету України у ВВП – на 4,7 в. п. відповідно.

За шість місяців 2007 року обсяг ВВП склав 289,9 млрд. грн., що майже на 8% більше, ніж за аналогічний період попереднього року. Рівень інфляції з початку року склав 4,2%, у тому числі у червні 2007 року ціни зросли на 2,2%. Доходи та витрати населення за п'ять місяців збільшилися на 25,9% відповідно. Номінальна та реальна зарплати зросли з початку року на 7,1% та 1,3% відповідно.

2.1.2. Аналіз грошового ринку

Ситуація на грошово-кредитному ринку протягом I півріччя була стабільною.

Монетарна база з початку року збільшилася на 14,2% – до 111,03 млрд. грн., у тому числі і за рахунок пожвавлення процесу мультиплікації коштів – значення грошового мультиплікатора протягом січня-червня збільшилося з 2,69 до 2,73. У результаті грошова маса за перше півріччя поточного року збільшилася на 16% – до 303 млрд. грн., у тому числі готівка – майже на 12% – до 83,96 млрд. грн. Окрім високих темпів економічного розвитку, зростання попиту на кошти відбувалося за рахунок процесу ремонетизації економіки – з початку року рівень монетизації збільшився з 42,32% до 44,3%.

У червні поточного року було знижено облікову ставку НБУ (з 8,5% до 8,0%), а також ставку рефінансування під заставу майнових прав на грошові депозити, яка на кінець червня поточного року склала 8%. Також було знижено середню ставку рефінансування за усіма інструментами рефінансування з 11,5% у 2006 році до 9,09% у червні поточного року.

2.1.3. Аналіз валютного ринку

Офіційний курс гривні до долара США залишився незмінним – 5,05 грн./дол. США. Відносно євро гривня девальвувала на 2,2% – до 6,8 грн./євро, що відображує девальваційну динаміку долара відносно євро на міжнародних валютних ринках.

На готівковому ринку гривня до долара незначно ревальвувала з початку року, до євро – навпаки, девальвувала. Перевищення пропозиції над попитом призвело до формування додатного сальдо продажу-купівлі населенням іноземної валюти (193,2 млн. дол. США).

Обсяг торгів на міжбанківському валютному ринку протягом I півріччя коливався в межах 8,2 млрд. дол. США (у січні) до 12,2 млрд. дол. США (у травні). Домінування пропозиції іноземної валюти над попитом змусило НБУ проводити значні інтервенції з купівлі іноземної валюти з метою недопущення значних коливань курсу в напрямку ревальвації. Суттєвий приплив валюти до країни забезпечувався як надходженнями від експорту, так і притоком іноземних кредитних та інвестиційних ресурсів.

2.1.4. Загальний стан банківської системи України

У I півріччі поточного року банківська система функціонувала стабільно.

Станом на 01.07.2007 р. в Україні діяло 173 банки¹, у тому числі 104 банки столичного регіону, 13 банків, зареєстрованих у Дніпропетровській області, по 10 банків, зареєстрованих у Одеській та Донецькій областях. Загальна кількість банків, які мали ліцензію на здійснення банківських операцій, станом на 01.07.2007 р. склала 193 установи. За організаційно-правовою формою серед банків, як і раніше, переважають акціонерні товариства (137 із 173 діючих банків станом на 01.07.2007 р.), у тому числі відкриті акціонерні товариства (92 банки). У стадії реорганізації перебувають 2 банки (АКБ «ХФБ Банк Україна» та ЗАТ «Внешторгбанк Україна»), яким надано дозволи на приєднання до інших банків на умовах філій. У стадії ліквідації перебували 19 банківських установ².

В поточному році продовжувався притік іноземних інвестицій у банківський сектор. Так, з початку року кількість банків з іноземним капіталом збільшилася на 7 – до 42 (станом на 01.07.2007 р.); у тому числі банків зі 100% іноземним капіталом – з 13 (станом на 01.01.2007) до 17 (станом на 01.07.2007 р.).

¹ Мають ліцензію та подають звітність

² Станом на 01.08.07 р.

Вітчизняні банки продовжують залучати кошти від клієнтів, насамперед, у національній валюті, частка яких з початку року зросла на 2,98 в. п. – до 63,4%. Загалом, з початку року зобов'язання банків за коштами клієнтів збільшилися на 16,8%. Зростання коштів, залучених від клієнтів у іноземній валюті склало 12,3%, та поступалося приросту гривневих депозитів, а їхній обсяг (78,8 млн. грн.), значно поступався обсягу валютних кредитів (162,1 млн. грн.), що свідчить про фондування валютних кредитів за рахунок інших джерел.

При відносній стабільності відсоткових ставок банківських установ за залученими коштами (середня відсоткова ставка за депозитами знизилася на 0,3 в. п. – до 6,9%, інтегральна ставка за строковими депозитами фізичних осіб зросла на 0,1 в. п. та у червні 2007 року склала 10,8%) обсяг банківських вкладів фізичних осіб у вільно конвертованій валюті з початку року зріс на 12,9%, та станом на 01.07.2007 р. перевищив 10,7 млрд. дол. США, що свідчить про збільшення довіри населення до банківської системи України.

Зростання реальних доходів населення, різниця у відсоткових ставках за гривневими та валютними кредитами, а також полегшення доступу українських банків до ресурсів з міжнародних ринків, стимулювало прискорене зростання валютного кредитування. З початку року вимоги банків за валютними кредитами зросли на 33,5% (за гривневими кредитами – 24,1%), а їхня частка у загальних вимогах за кредитами українських банків збільшилася за вказаний період на 1,83 в. п. та станом на 01.07.2007 р. склала 51,36%.

Частка довгострокових кредитів у кредитних портфелях українських банків залишається значною, та станом на 01.07.2007 р. склала 67,3% (станом на 01.01.2007 р. – 64,9%). З початку року довгострокові кредити банків зросли на 33,7% (з 159,0 млрд. грн. станом на 01.01.2007 р. до 212,6 млрд. грн. станом на 01.07.2007 р.), тоді як обсяг короткострокових кредитів за вказаний період збільшився на 19,7% – до 103,1 млрд. грн.

Лідерами в кредитуванні залишаються столичний (41% вимог за кредитами станом на 01.07.2007 р.), а також інші промислові регіони, зокрема, Дніпропетровська (11%), Донецька (8%), Одеська (7%), Харківська (5%) та Запорізька (3%) області.

Наразі триває тенденція укрупнення банківської системи.

На початок II півріччя поточного року частка активів банків першої групи (загалом 15 банків) у активах банківської системи України склала 63%, що на 1 в. п. більше, ніж на початок року. Питома вага капіталу цих банків склала 53% (на початок року – 54%). Інтенсивними темпами розвиваються також банки другої групи, приріст капіталу яких значно перевищив приріст активів. З початку року чисті активи 19 банків другої групи збільшилися на 28%, а їхня частка в активах банківської системи України склала 19%. Балансовий капітал цих банків за вказаний період збільшився на 31% відповідно, а питома вага капіталу цих банків у капіталі банківської системи зросла до 18%.

Зростання активів банків третьої (25 банківських установ) та четвертої (114 банківських установ) груп склало 6,5 млрд. грн. та 11,2 млрд. грн. відповідно,

проте питома вага цих банків у чистих активах банківської системи України залишається низькою (8% та 10% станом на 01.07.2007 р.). Балансовий капітал цих банків з початку року зріс на 14% та 18% відповідно, а його питома вага у капіталі банківської системи не змінилася з початку року, та загалом складає 29%.

2.1.5. Фінансовий стан банків України

У першому півріччі поточного року спостерігалось поживлення діяльності банківських установ, валюта балансу яких з початку року зросла на 29,4% та станом на 01.07.2007 р. склала 440,07 млрд. грн. (за аналогічний період минулого року приріст склав 19%).

2.2. Активи та кредитно–інвестиційний портфель

Зростання чистих активів банківських установ відбувалося, насамперед, за рахунок готівкових коштів та коштів на коррахунку в НБУ (на 4,47 млрд. грн.), коштів в інших банках (на 17,62 млрд. грн.) та кредитів клієнтам (на 71,42 млрд. грн.). Загалом, чисті активи за вказаний період збільшилися на 99,9 млрд. грн., у тому числі кредитно-інвестиційний портфель – на 91,5 млрд. грн.

Структура активів банків суттєвих змін не зазнала: основними їх складовими залишаються кредитний портфель (316,93 млрд. грн.), кошти в банках (59,93 млрд. грн.), довгострокові вкладення (21,62 млрд. грн.), а також грошові кошти та кошти на коррахунку в НБУ (30,96 млрд. грн.).

Сталою залишається також структура кредитного портфеля за строковістю та суб'єктами. Станом на 01.07.2007 р. питома вага кредитів наданих фізичним особам у кредитному портфелі складає 33,54%, що на 1,87 в. п. більше, ніж на початок року. Питома вага довгострокових кредитів на цю дату складає 67,33%, що на 2,48 в. п. більше, ніж на початок року.

Сталою залишається також структура портфеля цінних паперів банків (станом на 01.07.2007 р. частка торгового портфеля складає 36,7%, портфеля на продаж – 57,4%), тоді як його обсяг зріс на 35% та станом на 01.07.2007 р. складає 12,54 млрд. грн.

Збільшення балансової вартості основних засобів на 17% (до 21,6 млрд. грн.) було зумовлене, насамперед, проведенням їх переоцінки, а також інтенсивним нарощенням регіональної мережі банківськими установами. Це також спричинило зростання інших активів, які сформовані, насамперед, відстроченими податковими зобов'язаннями та дебіторською заборгованістю, проте питома вага інших активів у загальних активах банківської системи залишається низькою.

Структуру активів¹ банківської системи України наведено на діаграмі нижче.

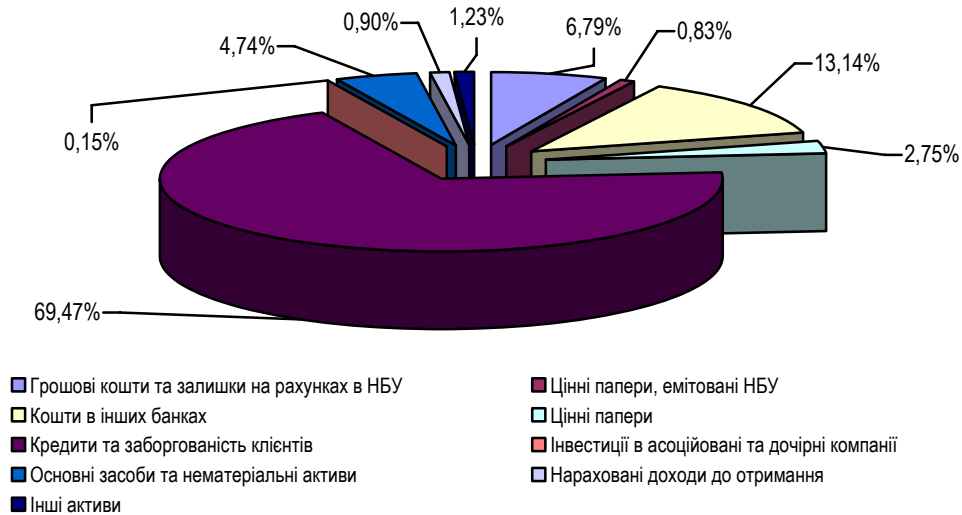

Рисунок 2.1. Структура активів банківської системи України

Обсяг резервів під активні операції з початку року зріс на 25%, та станом на 01.07.2007 р. склав 16,14 млрд. грн. Відношення резервів до кредитно-інвестиційного портфеля майже не змінилося, на станом на 01.07.2007 р. склало 4,1%.

Слід зазначити, що протягом поточного року змінювався рівень резервування за окремими складовими активних операцій банків. Так, якщо відношення резервів під надані кредити до кредитного портфеля банків залишається на відносно стабільному рівні (4,52% на 01.07.2007 р. та 4,68% станом на 01.01.2007 р.), а рівень резервування за цінними паперами на продаж та до погашення навіть знижується (3,58% та 2,65% станом на 01.07.2007 р. проти 4,73% та 4,91% станом на 01.01.2007 р.), то відношення обсягу сформованих резервів під нараховані доходи постійно зростає (з 19,83% на початок року до 20,23% на кінець I півріччя), що свідчить про зростання питомої ваги несплачених в строк процентів за наданими кредитами.²

2.3. Капітал

Балансовий капітал українських банків у I півріччі поточного року зріс на 8,1 млн. грн., або на 19,1%, та станом на 01.07.2007 р. склав 50,68 млрд. грн. Обсяг регулятивного капіталу українських банків за вказаний період зріс на 30,3% – до 53,6 млн. грн.

¹ Без урахування сформованих резервів під активні операції

² Сумнівні та прострочені понад 31 день

Основними складовими зростання власного капіталу банків внески учасників до статутних фондів (статутний капітал банківської системи зріс на 5,2 млрд. грн., або 19,8%), резервний та інші фонди банків (приріст з початку року склав 2,1 млрд. грн., або 44,7%) а також резерви переоцінки, які за січень-червень 2007 року зросли на 1,1 млрд. грн., або на 20,1%. За рахунок чистого прибутку 2006 року було збільшено резервні та інші фонди банків; а його частину перенесено на рахунки прибутку минулих років. Структуру балансового капіталу банківської системи наведено на діаграмі нижче.

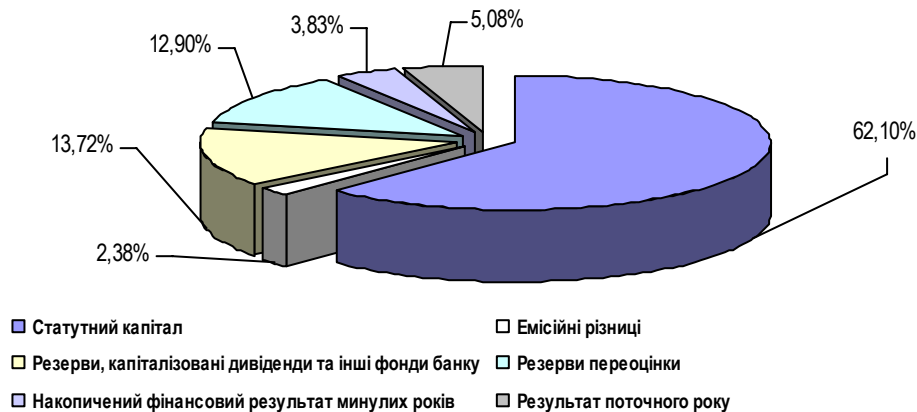

Рисунок 2.2. Структура балансового капіталу банківської системи України

Рівень забезпечення активних операцій, та кредитно-інвестиційного портфеля банків знизився, та станом на 01.07.2007 р. склав 11,52% та 12,89% відповідно (на початок року – 12,51% та 14,11% відповідно).

2.4. Зобов'язання

Зобов'язання банків України з початку року зросли на 31%, та станом на 01.07.2007 р. склали 389,4 млрд. грн. Зростання зобов'язань відбулося за рахунок коштів банків на 36,0 млрд. грн. та клієнтських депозитів на 41,7 млрд. грн., що у свою чергу призвело до зростання нарахованих витрат (з початку року їхній обсяг зріс на 1,5 млрд. грн., та станом на 01.07.2007 р. склав 4,6 млрд. грн.).

Все більше коштів українські банки залучають шляхом емісії боргових цінних паперів, а також з міжнародних ринків у формі кредитів від міжнародних організацій. З початку 2007 року кошти, залучені шляхом емісії облігацій, зросли з 5,2 млрд. грн. до 11,4 млрд. грн. станом на 01.07.2007 р., проте питома вага їх у зобов'язаннях банків не перевищує 3%. Структуру зобов'язань наведено на діаграмі нижче.

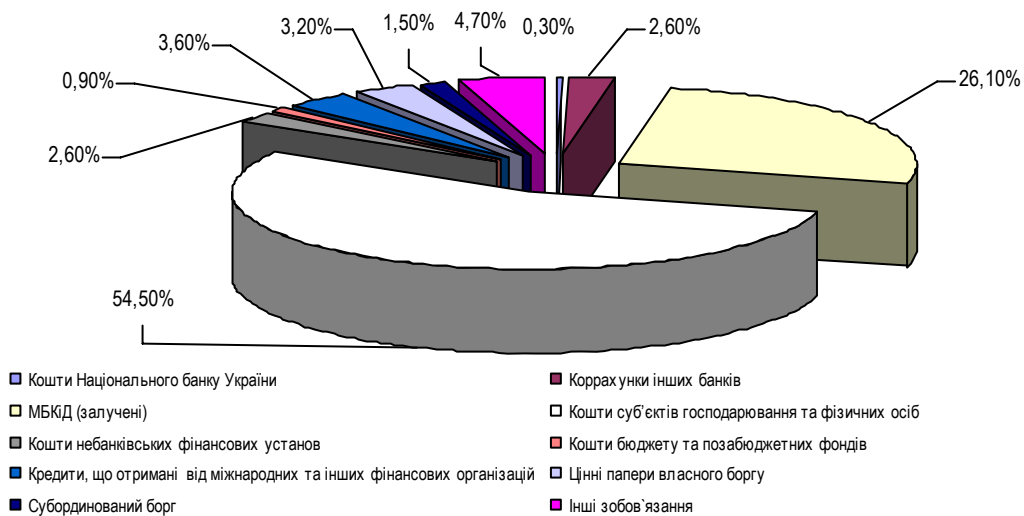

Рисунок 2.3. Структура зобов'язань банківської системи України

Слід зазначити, що українські банки все більше заміщують клієнтські кошти (питома вага їх у зобов'язаннях банків з початку року знизилася на 7,1 в. п.) іншими джерелами, зокрема, залученими міжбанківськими кредитами (питома вага з початку року зросла на 3,3 в. п.), цінними паперами власного боргу (частка у зобов'язаннях зросла на 1,1 в. п.) та коштами, отриманими від міжнародних та інших фінансово-кредитних установ, питома вага цих коштів у зобов'язаннях зросла з 2,8% станом на 01.01.2007 р. до 3,6% станом на 01.07.2007 р.

Структура коштів, залучених банками на рахунки фізичних осіб та суб'єктів господарювання, з початку року не зазнала значних змін. Питома вага коштів у національній валюті з початку року зросла на 1,48 в. п. та станом на 01.07.2007 р. склала 63,4%, а у їхній структурі значною є частка коштів на вимогу (41,9% станом на 01.07.2007 р.) та довгострокових депозитів (39,4%). У валютних депозитах превалюють довгострокові депозити (53,5% станом на 01.07.2007 р.), тоді як питома вага коштів до запитання та короткострокових депозитів складає 20,7% та 25,8% відповідно.

У структурі залучених клієнтських коштів питома вага коштів фізичних осіб залишається сталою (52,4% станом на 01.07.2007 р., проти 52,8% на початок року), а у їхній структурі строкові кошти складають 76,8%. Станом на 01.07.2007 р. кошти в національній валюті формують 56% депозитного портфеля фізичних осіб.

2.5. Фінансові результати діяльності

За шість місяців поточного року банками було отримано 28,44 млрд. грн. доходів, що на 58,3% більше, ніж за аналогічний період минулого року. Структура доходів банків значних змін не зазнала: їх основними складовими у I півріччі поточного року були процентні (74,9%) та комісійні (18,3%). Питома вага торговельного

доходу знизилася з 5,4% у I півріччі 2006 року до 4,5% за січень-червень поточного року.

Витрати українських банків за січень-червень поточного року склали 25,24 млрд. грн., що на 61,2% більше за витрати аналогічного періоду 2006 року. Зростання обсягу строкових ресурсів спричинило незначне збільшення процентних витрат, частка яких склала 47,9% (у 2006 році – 46,1%). Питома вага комісійних витрат залишається незмінною (2,1%), а частка загально-адміністративних витрат¹ та витрат на формування резервів, навпаки, знизилася до 11,8% та 5,4% відповідно.

Чистий прибуток, отриманий банками за I півріччя поточного року, склав 2,57 млрд. грн., при цьому у II кварталі поточного року спостерігається незначне його зниження, порівняно з попереднім. Загалом, за I півріччя 2007 року українські банки сплатили понад 0,6 млрд. грн. податку на прибуток, що на 30% більше, ніж за аналогічний період минулого року. Значення показників ефективності діяльності банківської системи України залишається на високому рівні.

¹ Без урахування витрат на утримання персоналу

3. Механізми управління та контролю

3.1. Органи управління

Відповідно до Статуту Банку, органами управління у є Загальні Збори Учасників Банку, Спостережна Рада Банку та Правління Банку.

Вищим органом управління Банку є Загальні Збори Учасників. Вони складаються з учасників Банку або призначених ними представників. У період між проведенням Загальних Зборів Учасників Банку органом управління Банком є Спостережна Рада Банку, яка підзвітна Загальним Зборам Учасників, представляє їх інтереси та контролює діяльність Правління.

Основними функціями Спостережної Ради є контроль виконання рішень Загальних Зборів Учасників; затвердження правил процедур та внутрішніх документів і положень, які регулюють політику Банку, а також діяльності внутрішнього аудиту; визначення організаційної структури та чисельності працівників Банку, та розмір видатків на утримання і розвиток Банку; визначення зовнішнього аудитора; встановлення порядку проведення ревізій та контролю за фінансово-господарською діяльністю Банку; за поданням Голови Правління Банку прийняття рішення про вступ Банку у концерни, асоціації, об'єднання та вихід з них; прийняття рішень щодо створення, реорганізації, ліквідації дочірніх підприємств, філій, представництв і відділень Банку, затвердження їх положень; обрання та відкликання Голови Правління Банку та членів Правління Банку; організація проведення позачергових ревізій та аудиторських перевірок фінансово-господарської діяльності Банку; прийняття рішення щодо покриття збитків; затвердження кошторису витрат Банку; інші повноваження, делеговані Загальними Зборами Учасників Банку.

Члени Спостережної Ради Банку виконують свої обов'язки відповідно до законодавства України, Статуту Банку, Положення про Спостережну Раду, а також рішень Загальних Зборів Учасників Банку.

Виконавчим органом Банку, який здійснює управління поточною діяльністю Банку є Правління. У межах своєї компетенції Правління діє від імені Банку, підзвітне Загальним Зборам Учасників та Спостережній Раді Банку, і діє на підставі Статуту банку та Положення про Правління ТОВ «Артем-банк», затвердженого Спостережною Радою Банку. Кількість членів Правління та порядок їх обрання визначені Статутом банку.

Крім того, до складу Правління входить начальник Відділу фінансового моніторингу, який виконує функції відповідального працівника із запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.

Правління Банку виконує такі функції:

- організовує та здійснює керівництво оперативною діяльністю Банку, забезпечує виконання рішень Загальних Зборів Учасників Банку та Спостережної Ради Банку;
- затверджує положення про структурні підрозділи Банку та забезпечує розподіл обов'язків і повноважень щодо здійснення операцій;
- вирішує питання підбору, підготовки та використання кадрів;
- розглядає і вирішує інші питання діяльності Банку, що не входять до компетенції Загальних Зборів Учасників Банку та Спостережної Ради Банку;
- подає на затвердження Спостережної Ради Банку стратегічні напрямки діяльності Банку, бізнес-плани та бюджети Банку в цілому, його підрозділів та звітів про їх виконання;
- затверджує правила, процедури та внутрішні документи Банку, які стосуються операційної діяльності та внутрішнього контролю в Банку і затвердження яких не відноситься до компетенції Загальних Зборів Учасників або Спостережної Ради Банку;
- затверджує поточні плани діяльності Банку та заходи, що необхідні для вирішення його завдань;
- розробляє та подає на затвердження Спостережній Раді банку кошторис банку на рік, положення про систему додаткової оплати праці працівників банку; затверджує тарифи на послуги Банку.

Правління несе відповідальність за ефективність його роботи згідно з вимогами та порядком, встановленими Статутом Банку, рішеннями Загальних Зборів Учасників і Спостережної Ради Банку, Положенням про Правління ТОВ «Артем-банк».

3.2. Організація управління ризиками

Процес управління ризиками у ТОВ «Артем-банк» організовано відповідно до вимог законодавства України та внутрішніх нормативних документів Банку. Управління ризиками здійснюється колегіальними органами, а також спеціально створеним постійно діючим підрозділом, який діє на підставі Положення про Відділ з питань аналізу, статистичної звітності та управління ризиками ТОВ «Артем-банк», затвердженого Правлінням банку.

Для забезпечення додаткових заходів з метою управління ризиками в банку створено постійно діючі профільні комітети, які діють на підставі положень про комітети, затверджені Правлінням за погодженням Спостережною Радою ТОВ «Артем-банк», у тому числі Кредитний, Тарифний, а також Комітет з питань управління активами і пасивами.

У своїй діяльності з управління ризиками Банк керується нормативно-правовими актами Національного банку України та внутрішньою нормативною базою документів, яка включає Політику управління активами і пасивами, Кредитну політику, Облікову політику, Положення про профільні комітети, Політику управління ризиками (ризик-менеджменту), Концепцію управління процентним ризиком, Політику управління рівнем рентабельності, Концепцію управління ризиком ліквідності, Положення про структурні підрозділи, посадові інструкції відповідальних виконавців, Операційні правила (процедури), методики, а також План заходів на випадок надзвичайних ситуацій.

Управління ризиками здійснюється на рівні Правління банку, профільних комітетів та структурних підрозділів у межах відповідальності за ризиками, що відносяться до компетенції відділів.

Управління ризиком ліквідності здійснюється відповідними структурними підрозділами шляхом визнання ризику та виконання рекомендацій КУАП; Відділом з питань аналізу, управління ризиками та статистичної звітності шляхом надання рекомендацій КУАП щодо розміщення та залучення коштів; Комітетом з питань управління активами і пасивами шляхом прийняття відповідних рішень на основі фактичних та очікуваних змін обсягу і структури кредитних вкладень і залучених ресурсів; Кредитним комітетом у частині виконання рекомендацій КУАП щодо розміщення коштів, а також Тарифним комітетом у частині виконання рекомендацій КУАП щодо залучення коштів.

Оцінка, вимірювання та аналіз ризику ліквідності банку здійснюється відділом з питань аналізу, управління ризиками та статистичної звітності та відповідними структурними підрозділами за допомогою обов'язкових економічних нормативів ліквідності, встановлених Національним банком України та систем інформаційної підтримки, розроблених банком, зокрема, «GAR-Report» та «Невідповідність розміщених та залучених коштів за строками погашення», які забезпечують розрахунок локального та кумулятивного ГЕПу на основі побудови таблиці відповідності (розривів) активів і пасивів за сумами та строками погашення (ГЕП аналіз).

Оцінка, вимірювання та аналіз кредитного ризику банку здійснюється відповідними структурними підрозділами та відділом з питань аналізу, управління ризиками та статистичної звітності та відповідними структурними підрозділами. Вимірювання та аналіз кредитного ризику банку здійснюється за допомогою обов'язкових економічних нормативів кредитного ризику, встановлених Національним банком України та звітів, що формуються на регулярній основі згідно з Політикою управління ризиками ТОВ «АРТЕМ-БАНК», які розкривають інформацію щодо формування резервів під кредитні операції, динаміку, якість кредитного портфеля банку, концентрації позичальників та видів забезпечення, дотримання встановлених обмежень.

Управління кредитним ризиком здійснюється відповідними структурними підрозділами шляхом визнання ризику, застосування рейтингової оцінки позичальників, формування резервів під кредитні операції, дотриманням встановлених обмежень, виконання рекомендацій КУАП; Відділом з питань

аналізу, управління ризиками та статистичної звітності шляхом надання рекомендацій КУАП на основі аналізу обсягу резервів та кредитних операцій банку; Комітетом з питань управління активами і пасивами шляхом прийняття відповідних рішень на основі фактичних та очікуваних змін обсягу і структури кредитного портфеля та обсягу сформованих резервів під кредитні операції; Кредитним комітетом банку шляхом аналізу фінансового стану контрагентів банку та затвердженням сформованих резервів під кредитні операції.

Оцінка, вимірювання та аналіз процентного ризику банку здійснюється відділом з питань аналізу, управління ризиками та статистичної звітності за допомогою системи інформаційної підтримки, розробленої банком GAP-Report, та звітів, що формуються на регулярній основі згідно з Політикою управління ризиками ТОВ «Артем–банк».

Управління процентним ризиком здійснюється відповідними структурними підрозділами шляхом визнання ризику та виконанням рекомендацій КУАП; Відділом з питань аналізу, управління ризиками та статистичної звітності шляхом надання рекомендацій щодо оптимальних розмірів процентних ставок розміщення та залучення коштів Комітету з питань управління активами та пасивами. Рекомендації надаються на підставі здійсненого аналізу та прогнозу; Комітетом з питань управління активами і пасивами шляхом прийняття відповідних рішень на основі наданих звітів; Кредитним комітетом у частині виконання рекомендацій КУАП щодо ставок розміщення коштів; Тарифним комітетом у частині виконання рекомендацій КУАП щодо ставок залучення коштів.

Оцінка, вимірювання та аналіз валютного ризику банку здійснюється відділом з питань аналізу, управління ризиками та статистичної звітності та відповідними структурними підрозділами за допомогою обов'язкових економічних нормативів валютного ризику, встановлених Національним банком України, системи інформаційної підтримки, розробленої банком, GAP-Report, та звітів що формуються на регулярній основі згідно з Політикою управління ризиками ТОВ «Артем–банк», зокрема, ресурсна позиція банку, Звіт аналізу динаміки відкритих валютних позицій банку, Звіт з волатильності валютних курсів. На основі вищевказаної інформації банком здійснюється хеджування трансляційного ризику, ризику трансакції, економічного валютного ризику.

Управління валютним ризиком здійснюється відповідними структурними підрозділами шляхом визнання ризику та виконанням рекомендацій КУАП; Відділом з питань аналізу, управління ризиками та статистичної звітності шляхом надання рекомендацій щодо обсягів розміщення та залучення за окремими видами валют, оптимальними розмірами відкритих валютних позицій банку Комітету з питань управління активами та пасивами. Рекомендації надаються на основі здійсненого аналізу та прогнозу; Комітетом з питань управління активами і пасивами шляхом прийняття відповідних рішень на основі наданих звітів; Кредитним комітетом у частині виконання рекомендацій КУАП щодо обсягів розміщення коштів у валютах; Тарифним комітетом у частині виконання рекомендацій КУАП щодо обсягів залучення коштів у розрізі окремих валют.

Оцінка, вимірювання та аналіз ринкового ризику банку здійснюється відділом з питань аналізу, управління ризиками та статистичної звітності, а також відповідними структурними підрозділами за допомогою звітів, що формуються на регулярній основі згідно з політикою управління ризиками ТОВ «Артем–банк», а саме: Звіту аналізу динаміки портфеля цінних паперів; Звіту з аналізу дохідності портфеля цінних паперів, формування резервів та концентрацій.

Управління ринковим ризиком здійснюється відповідними структурними підрозділами шляхом визнання ризику та виконанням рекомендацій КУАП; Відділом з питань аналізу, управління ризиками та статистичної звітності шляхом надання рекомендацій щодо здійснення операцій з цінними паперами, виходячи з оцінки дохідності портфеля цінних паперів банку; Комітетом з питань управління активами і пасивами шляхом прийняття відповідних рішень на основі наданих звітів; Кредитним комітетом у частині виконання рекомендацій КУАП щодо обсягів операцій на ринку цінних паперів та затвердження сформованих резервів під знецінення цінних паперів.

Оцінка, вимірювання та аналіз ринкового ризику банку здійснюється Відділом з питань аналізу, управління ризиками та статистичної звітності та відповідними структурними підрозділами за допомогою звітів, що формуються на регулярній основі згідно з Політикою управління ризиками ТОВ «АРТЕМ-БАНК», зокрема, Звіту про виявлені порушення бізнес-правил та бізнес-процедур та Звіту про операційні збитки банку та заходи щодо запобігання повторення збитків.

Відповідно до затверджених установчих та інших внутрішніх документів ТОВ «Артем–банк» органами управління є Загальні збори учасників, Спостережна Рада та Правління. Органами контролю – Ревізійна комісія та Служба внутрішнього аудиту.

У банку розроблено та використовуються внутрішні положення, які регламентують процес управління окремими ризиками. Загалом, управління ризиками в ТОВ «Артем–банк» здійснюється органами управління, колегіальними органами (комітетами) та спеціальним структурним підрозділом – відділом з питань аналізу, управління ризиками та статистичної звітності. На більш зрілих етапах розвитку Банку необхідно запровадити та використовувати більш складні інструменти ризик-менеджменту.

4. Розвиток якісних показників діяльності банку

4.1. Юридичні аспекти діяльності

4.1.1. Інформація про судові позови

За період діяльності ТОВ «Артем–банк» виступав позивачем та відповідачем за судовими позовами щодо контрагентів та контролюючих органів. Переважну частину позовів було вирішено на користь Банку.

4.1.2. Інформація про перевірки контролюючими органами

Діяльність банку регулярно перевірялася контролюючими органами, зокрема, НБУ, фондом гарантування вкладів фізичних осіб, підрозділами Пенсійного фонду України та ФСС з ТВП, та податковими органами. Загалом, з початку 2003 року було проведено 12 перевірок, у ході окремих з яких було виявлено незначні порушення. Нараховані штрафні санкції було сплачено банком, а їхній обсяг є незначним та не чинить суттєвого впливу на діяльність Банку.

4.1.3. Операції з пов'язаними сторонами

Банк здійснює операції з пов'язаними особами на ринкових умовах. У 2006 році ТОВ «Артем–банк» значно скоротив обсяг коштів, залучених від пов'язаних осіб, порівняно з попереднім роком. При цьому, за перше півріччя поточного року від пов'язаних осіб було залучено депозитів на суму 14,6 млн. грн. Обсяг кредитів, наданих пов'язаним особам, є низьким.

Діяльність банку здійснюється на підставі отриманих ліцензій. Обсяг судових позовів, за якими банк виступав відповідачем є незначним. Протягом аналізованого періоду контролюючими органами здійснювалися регулярні перевірки діяльності ТОВ «Артем–банк», у ході окремих з яких було виявлено незначні порушення. Обсяг нарахованих та сплачених банком штрафних санкцій є незначним, та не чинить суттєвого впливу на його діяльність. Операції з пов'язаними особами здійснюються на ринкових умовах, а їхній обсяг є незначним.

4.2. Відносини власності

Артем–банк було створено згідно з рішенням Загальних Зборів Учасників у жовтні 2002 року у формі Місцевого кооперативного комерційного банку, а вже у грудні 2002 року організаційно–правову форму банку було змінено. Учасниками ТОВ «Артем–банк» банку наразі є 19 юридичних осіб-резидентів.

За період існування банку структура учасників банку неодноразово змінювалась, разом із зростанням обсягу капіталу, що призвело до концентрації 95% капіталу в одного учасника – ТОВ «Парадигма», зареєстрованого за тією ж адресою, що і банк. Іншим учасникам банку, у тому числі і державним підприємствам належить 5% капіталу банку. ДАХК «Артем» належить незначна частка у капіталі банку, проте вона є одним із основних клієнтів ТОВ «Артем–банк».

У результаті перегрупувань у структурі учасників, майже 95% капіталу банку сконцентровано у одного учасника – ТОВ «Парадигма».

4.3. Регіональна мережа

Наразі банк не має мережі територіальних підрозділів. Відповідно до наданої банком стратегії Банк планує відкривати територіальні підрозділи, починаючи з 2008 року, проте найближчим часом ТОВ «Артем–банк» планує розвиватись на базі головного офісу, нове приміщення якого перебуває на завершальній стадії будівництва.

4.4. Клієнтська база

ТОВ «Артем–банк» позиціонує себе як універсальний банк. На початковому етапі функціонування банк був орієнтований, насамперед, на обслуговування окремого кола клієнтів. Наразі банк розвиває клієнтську базу за рахунок залучення нових клієнтів юридичних та фізичних осіб. ТОВ «Артем–банк» обслуговує значну частину фінансових потоків ДАХК «Артем».

З початку 2006 року загальна кількість клієнтів банку зросла в 2,3 рази, та станом на 01.07.07 р. у Банку обслуговувалося 1 070 осіб, у тому числі 310 суб'єктів господарювання, з яких 11 небанківських фінансових установ. Зростання відбувалося за більшістю категорій клієнтів. Динаміку клієнтської бази за юридичними особами наведено у таблиці нижче.

Таблиця 4.1. Структура клієнтської бази ТОВ «Артем–банк» за юридичними особами, осіб

Показник	Станом на 01.01.2003	Станом на 01.01.2004	Станом на 01.01.2005	Станом на 01.01.2006	Станом на 01.01.2007	Станом на 01.07.2007
Кількість позичальників за кредитними програмами	2	14	37	36	34	35
Кількість вкладників за депозитними програмами	0	3	1	6	9	6
Власники поточних рахунків	11	95	151	227	284	309
Клієнти за операціями з цінними паперами	0	0	0	8	2	2

Як видно із наведеної таблиці, з початку 2003 року банк значно збільшив кількість юридичних осіб на розрахунково–касовому обслуговуванні. Зросла також кількість юридичних осіб–вкладників та позичальників, що позитивно вплинуло на фінансово–економічні показники його діяльності, зокрема, розмір кредитного та депозитного портфелів корпоративних клієнтів.

ТОВ «Артем–банк» обслуговує суб'єктів господарювання за операціями з цінними паперами.

Активно залучати на обслуговування фізичних осіб банк розпочав лише у 2005 році (за рік кількість клієнтів–фізичних осіб зросла з 88 до 362, у тому числі, кількість вкладників – до 89, позичальників – до 73). В подальшому, ТОВ «Артем–банк» продовжувало нарощувати клієнтську базу, у тому числі за рахунок позичальників та вкладників.

Інформацію про клієнтську базу за фізичними особами наведено у таблиці нижче.

Таблиця 4.2. Динаміка клієнтської бази ТОВ «Артем–банк» за фізичними особами, осіб

Показник	Станом на 01.01.2003	Станом на 01.01.2004	Станом на 01.01.2005	Станом на 01.01.2006	Станом на 01.01.2007	Станом на 01.07.2007
Кількість позичальників за кредитними програмами	–	16	40	73	100	107
Кількість вкладників за депозитними програмами	0	52	65	89	115	131
Власники поточних рахунків	1	33	84	200	269	318
Клієнти за операціями з цінними паперами,	0	0	0	0	0	2

Зростання кількості клієнтів–фізичних осіб позитивно вплинуло на балансові показники: депозитний портфель приватних клієнтів з початку 2003 року збільшився на 130,9 млн. грн., заборгованість за кредитами фізичних осіб – на 52,25 млн. грн., відповідно.

До кінця 2007 року банк планує збільшити кількість корпоративних клієнтів на обслуговуванні до 432, фізичних осіб – до 672.

4.5. Платіжні картки

ТОВ «Артем–банк» з 2003 року банк розповсюджує платіжні картки MasterCard за агентською схемою з Укрексімбанк (було видано майже 3 тис. карток), а з 2006 року банк є асоційованим членом платіжної системи MasterCard, проте ще не здійснює емісію власних платіжних карток.

Відповідно до наданого банком бізнес плану, з кінця 2007 року банк планує розпочати емісію власних платіжних карток системи MasterCard та розширити спектр послуг на базі карткового бізнесу. До кінця 2009 року ТОВ «Артем–банк»

планує емітувати 15 тис. дебетних та 1 тис. кредитних карток, а також встановити 9 банкоматів та 15 пунктів видачі готівки.

На початковому етапі функціонування ТОВ «Артем-банк» був орієнтований на обслуговування окремих клієнтів, у тому числі, пов'язаних із засновниками. В подальшому банк розширив клієнтську базу, у тому числі за рахунок нових корпоративних клієнтів та фізичних осіб. Слід зазначити, що клієнтська база ТОВ «Артем-банк» має слабкий ступінь розвитку, а картковий бізнес взагалі перебуває на стадії початкового розвитку, що в подальшому буде потребувати значних капіталовкладень.

5. Фінансові показники діяльності банку

5.1. Виконання нормативів НБУ

ТОВ «Артем–банк» дотримується економічних нормативів, встановлених НБУ.

Інформацію про фактичні значення економічних нормативів наведено у таблиці нижче.

Таблиця 5.1. Значення економічних нормативів ТОВ «Артем–банк»¹

Норматив, одиниці виміру	Нормативне значення	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07
Регулятивний капітал, млн. грн. (Н1)	Від 6 млн. євро	39,15	39,88	40,51	74,09	74,74	75,98	88,22
Норматив адекватності регулятивного капіталу (Н2)	Не менше 10%	13,43	14,95	12,71	21,30	21,36	19,58	22,74
Норматив адекватності основного капіталу (Н3)	Не менше 4%	10,98	10,08	10,83	18,59	16,83	16,53	15,79
Норматив миттєвої ліквідності (Н4)	Не менше 20%	126,94	162,48	108,94	188,66	87,78	75,07	87,60
Норматив поточної ліквідності (Н5)	Не менше 40%	196,05	202,11	82,04	176,26	107,91	107,42	106,73
Норматив короткострокової ліквідності (Н6)	Не менше 20%	101,87	135,22	113,99	171,26	118,80	123,19	145,66
Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7)	Не більше 25%	22,99	22,57	24,19	18,90	24,20	24,14	21,01
Норматив великих кредитних ризиків (Н8)	Не більше 800%	604,42	497,28	643,88	277,77	289,71	233,72	169,15
Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та доручень, наданих одному інсайдеру (Н9)	Не більше 5%	4,28	3,69	2,42	1,43	3,43	3,21	3,57
Норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та доручень, наданих інсайдерам (Н10)	Не більше 30%	11,79	4,64	3,34	1,72	3,93	3,65	4,03
Норматив інвестування у цінні папери окремо за кожною установою (Н11)	Не більше 15%	13,88	7,50	7,48	4,20	4,19	4,21	3,64
Норматив загальної суми інвестування (Н12)	Не більше 60%	42,87	26,66	31,72	24,86	45,39	47,63	40,86
Норматив ризику загальної відкритої валютної позиції банку (Н13)	Не більше 30%	9,1469	8,2995	9,8349	10,4641	8,3814	10,1473	11,5504
Загальна довга відкрита валютна позиція (Н 13-1)	Не більше 20%	8,5020	5,3951	6,5736	8,5342	5,8407	6,8315	7,0108
Загальна коротка відкрита валютна позиція (Н13-2)	Не більше 10%	1,1875	3,9068	4,0530	3,9302	4,1483	5,1575	6,6566

З початку 2006 року регулятивний капітал ТОВ «Артем–банк» зріс у 2,3 рази, та станом на 01.07.07 р. його розмір склав 88,22 млн. грн. Регулятивний капітал банку має задовільну структуру: станом на 01.07.07 р. частка капіталу першого рівня у ньому складає 82%; значення показника фондової капіталізації на цю дату складає 78,4%, проте значення коефіцієнта захищеності капіталу є низьким (4,56% станом на 01.07.07 р. проти 5,29% на початок цього року).

У квітні 2007 року до складу регулятивного капіталу було включено субординований борг у розмірі 13 млн. грн. (рішення НБУ № 97 від 11.04.07 р.).

¹ Середньозважені значення економічних нормативів Н3, Н4, Н11, Н12, Н13-1 та Н13-2

Значення нормативів адекватності регулятивного та основного капіталу перевищують мінімальні, гранично встановлені Національним банком України, а також середні значення по банківській системі України.

Нормативи ліквідності банку зазнавали значних коливань протягом усього аналізованого періоду, проте стабільно перевищували граничні нормативні їх значення.

Значення нормативів, які характеризують кредитні ризики (Н8), операції з інсайдерами (Н9 та Н10), інвестування в цінні папери (Н11 та Н12) та валютної позиції, перебували на допустимому рівні.

ТОВ «Артем–банк» дотримується економічних нормативів та має достатній рівень капіталізації. Значне зростання регулятивного капіталу за останні 1,5 роки відбулося за рахунок капіталу першого та другого рівнів. Банк має позитивний запас відхилень за більшістю економічних нормативів.

5.2. Джерела формування ресурсів

5.2.1. Капітал

Учасники ТОВ «Артем–банк» збільшували статутний капітал поетапно. З початку 2003 року його розмір зріс на 63,5 млн. грн. та станом на 01.07.07 р. склав 69 млн. грн. Іншою складовою зростання власного капіталу є прибуток та резервні фонди. Структуру балансового капіталу ТОВ «Артем–банк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 5.2. Структура власного капіталу ТОВ «Артем–банк», млн. грн.

Показник	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07	Темп росту за 2006 рік, рази	Темп приросту з початку 2007 року, %
Сплачений статутний капітал	36,00	36,00	36,00	69,00	69,00	69,00	69,00	1,92	0,00
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	1,13	1,13	2,51	2,51	2,51	2,51	3,75	2,23	49,29
Результат минулих років	0,00	1,38	0,00	0,00	0,00	4,24	0,00	–	–
Результати переоцінки	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
Фінансовий результат поточного року	1,33	0,99	2,08	3,16	4,24	1,07	2,26	3,19	-46,68
Власний капітал	38,46	39,50	40,59	74,67	75,75	76,82	75,01	1,97	-0,98

У структурі власного капіталу ТОВ «Артем–банк» переважає сплачений статутний фонд, частка якого у капіталі перевищує 90%.

Іншими складовими власного капіталу є резерви та інші фонди (5% власного капіталу ТОВ «Артем–банк» станом на 01.07.07 р.), а також прибуток, проте частка останнього є незначною.

Показники покриття капіталом кредитно-інвестиційних ризиків та активних операцій залишаються значними (22% та 18% станом на 01.07.07 р.), та загалом, є співставними з їхніми значеннями по банках четвертої групи.

5.2.2. Зобов'язання

З початку 2003 року чисті зобов'язання ТОВ «Артем–банк» збільшилися на 330,3 млн. грн., у тому числі за рахунок коштів клієнтів (на 169,3 млн. грн.) та банків (на 80,1 млн. грн.). Кошти на умовах субординованого боргу банк залучає з 2006 року, кредити інших фінансово-кредитних організацій – з 2003 року. Структуру зобов'язань ТОВ «Артем–банк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 5.3. Структура зобов'язань ТОВ «Артем–банк», млн. грн.

Показники	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07	Темп росту за 2006 рік, рази	Темп приросту з початку 2007 року, %
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
Кошти банків	17,51	25,20	20,56	24,40	65,50	68,50	80,10	3,74	22,28
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
Кошти юридичних осіб	56,33	62,66	89,23	93,42	29,10	26,86	21,39	0,52	-26,50
Кошти фізичних осіб	68,70	95,57	110,13	139,51	137,03	152,67	155,36	1,99	13,37
Кредити, міжнародних та інших фінансових організацій	133,76	95,90	114,52	116,20	63,85	64,73	65,25	0,48	2,20
Боргові цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
Інші зобов'язання	3,08	3,87	3,84	4,19	17,07	19,05	26,53	5,55	55,47
Разом зобов'язання	279,37	283,19	338,29	377,73	312,55	331,81	348,63	1,12	11,54

Певну частину коштів банк залучає з міжбанківського ринку (значення коефіцієнта міжбанківських ризиків з початку 2003 року коливається в межах від 2 до 23%), проте сальдо міжбанківських кредитів є активним.

ТОВ «Артем–банк» не має заборгованості за кредитами від НБУ, а також не залучає бюджетні кошти. При цьому, значний обсяг коштів банком було залучено від 3 міжнародних фінансово–кредитних установ, у тому числі, за двома кредитами отримано дозвіл на включення коштів до капіталу банку на умовах субординованого боргу¹. Станом на 01.07.07 р. питома вага коштів, залучених на

¹ Дозвіл на врахування коштів ARTON FINANCIAL SERVICES LIMITED, на умовах субординованого боргу до капіталу банку (рішення НБУ № 97 від 11.04.07). Документи на отримання дозволу на врахування коштів SEMORNE INVESTMENTS LIMITED, на умовах субординованого боргу до капіталу Банку, станом на 01.07.07 р. перебували на розгляді в НБУ

умовах субординованого боргу у чистих зобов'язаннях склала 6,7% (загалом, 23,35 млн. грн.).

Значною залишається концентрація ресурсної бази ТОВ «Артем-банк» за окремими кредиторами: станом на 01.07.07 р. кошти 20 найбільших кредиторів¹ формують 79,66% чистих зобов'язань банку (концентрація знижується з початку 2006 року). Концентрація залучених ресурсів за коштами підприємств різних галузей економіки станом на 01.07.07 р. є такою: кошти підприємств переробної промисловості формують 6,1% залучених ресурсів, проте їхня частка у коштах, залучених від суб'єктів господарювання, складає 37,9%; значна питома вага у коштах підприємств належить також торговим підприємствам (26,25%), а також підприємствам, які здійснюють операції з нерухомим майном (12,05%).

Майже 5/6 у клієнтських ресурсах складають кошти фізичних осіб, що обумовлює певні дисбаланси у структурі залучених та розміщених коштів за категоріями клієнтів.

Портфель коштів клієнтів

Основу ресурсної бази банку складає клієнтський депозитний портфель, частка якого у чистих зобов'язаннях ТОВ «Артем-банк» станом на 01.07.07 р. перевищила 50%. Структуру коштів клієнтів наведено у таблиці нижче.

Таблиця 5.4. Портфель коштів клієнтів ТОВ «Артем-банк», млн. грн.

Показники	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07	Темп росту за 2006 рік, рази	Темп приросту з початку 2007 року, %
Кошти фізичних осіб, в т.ч.:	68,70	95,57	110,13	139,51	137,03	152,67	155,36	1,99	13,37
до запитання	0,54	11,17	21,97	23,86	29,24	32,97	24,50	53,69	-16,19
строкові	68,15	84,40	88,16	115,65	107,80	119,69	130,85	1,58	21,39
Кошти юридичних осіб, в т.ч.:	56,33	62,66	89,23	93,42	29,10	26,86	21,39	0,52	-26,50
до запитання	19,53	24,30	85,84	90,85	22,01	23,74	18,51	1,13	-15,86
строкові	36,80	38,36	3,39	2,58	7,09	3,12	2,87	0,19	-59,49
Всього коштів клієнтів	125,02	158,22	199,36	232,93	166,13	179,53	176,74	1,33	6,39
Строкові кошти у депозитному портфелі, %	83,95	77,58	45,92	50,76	69,15	68,41	75,66	-	-
Кошти фізичних осіб у депозитному портфелі, %	54,95	60,40	55,24	59,89	82,49	85,04	87,90	-	-

Портфель коштів клієнтів є переважно строковим, а частка коштів приватних клієнтів у ньому складає майже 85% (у структурі кредитного портфеля банку частка кредитів фізичним особам на цю дату складає лише 37%). У валютній структурі залучених коштів частка гривневих депозитів склала 32%, тоді як коштів у євро – 59% станом на 01.07.07 р.

¹ З урахуванням коштів, залучених на умовах субординованого боргу

Середні залишки на поточних рахунках клієнтів стабільні: значення коефіцієнта клієнтської бази станом на 01.07.07 р. склало 12,3% (на початок 2007 року – 16,4%).

Банк залучає, насамперед, кошти фізичних осіб, проте концентрація депозитів за окремими позичальниками є значною, хоча й знижується у періоді: станом на 01.07.07 р. строкові кошти 10 найбільших вкладників формують майже 65% строкового депозитного портфеля (на початок 2006 та 2007 років – 86,7% та 72% відповідно).

Основними джерелами ресурсів банку є капітал, клієнтський депозитний портфель, а також кошти, залучені з міжбанківського ринку, проте останнім часом зростає частка коштів, залучених від міжнародних фінансово-кредитних установ, у тому числі, на умовах субординованого боргу. ТОВ «Артем-банк» підтримує рівень капіталізації на прийнятному рівні. У 2006 році було значно збільшено статутний фонд, що дозволяє підтримувати на стабільному рівні співвідношення капіталу банку до його активів та кредитно-інвестиційного портфеля. Основу ресурсної бази формує клієнтський депозитний портфель, частка коштів фізичних осіб у якому складає майже 85%. Концентрація залучених ресурсів за окремими кредиторами та галузями економіки залишається значною. Якість ресурсної бази ТОВ «Артем-банк» відносно низька. Незначна кількість корпоративних та приватних клієнтів та недостатня диверсифікація ресурсної бази обмежує фінансову гнучкість Банку.

5.3. Напрями розміщення коштів

5.3.1. Активи

Активи ТОВ «Артем-банк» з початку 2003 року збільшилися на 399,8 млн. грн. та станом на 01.07.07 р. склали 423,64 млн. грн. Питома вага неробочих активів у чистих активах банку є незначною (4,36% станом на 01.07.07 р.). Структуру активів ТОВ «Артем-банк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 5.5. Структура активів ТОВ «Артем-банк», млн. грн.

Показники	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.07	01.01.07	01.04.07	01.07.07	Темп росту за 2006 рік, рази	Темп приросту з початку 2007 року, %
Високоліквідні активи	52,41	74,66	82,15	165,25	58,13	57,74	63,51	1,11	9,26
МБКід	207,53	180,56	221,58	204,06	170,21	193,13	179,83	0,82	5,65
Кредитний портфель	49,43	59,15	67,53	65,34	131,87	122,56	139,81	2,67	6,02
Цінні папери	14,14	11,53	14,95	26,62	36,10	37,96	36,46	2,55	1,00
Резерви під активні операції	-10,61	-11,78	-12,93	-14,34	-13,69	-13,69	-13,59	1,29	-0,79
Основні фонди та капітальні інвестиції	4,04	3,85	4,08	4,19	4,13	9,56	15,67	1,02	279,08
Інші активи	0,88	4,71	1,52	1,29	1,55	1,37	1,95	1,75	26,09
Разом активів	317,83	322,69	378,88	452,40	388,30	408,64	423,64	1,22	9,10

При значному зростанні кредитного портфеля (на 90,4 млн. грн. за останні 1,5 роки) обсяг високоліквідних активів та сформованих резервів під активні операції залишається майже на сталому рівні: їх приріст в абсолютному вимірі за вказаний період склав 11,1 млн. грн. та 2,98 млн. грн. відповідно.

Відповідно до даних фінансової звітності, станом на 01.07.07 р. залишкова вартість основних засобів склала 4,01 млн. грн., нематеріальних активів та капітальних інвестицій – 0,16 млн. грн. та 11,5 млн. грн. відповідно. Зростання капітальних інвестицій у 2007 році відбулося за рахунок реалізації спільного проекту щодо будівництва майбутнього приміщення банку.

Обсяг інших активів банку є незначним (1,95 млн. грн. станом на 01.07.07 р.), а у їхній структурі переважають нараховані доходи (1,21 млн. грн), у яких сумнівні та прострочені понад 31 день складають 3,33%.

Основним доходним активом банку є кредитно-інвестиційний портфель, обсяг якого з початку 2003 року зріс на 343,46 млн. грн., а частка у чистих активах за вказаний період збільшилася з 53% до 81%.

Структуру кредитно-інвестиційного портфеля¹ ТОВ «Артем-банк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 5.6. Структура кредитно-інвестиційного портфеля ТОВ «Артем-банк», млн. грн.

Показники	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.07	01.01.07	01.04.07	01.07.07	Темп росту за 2006 рік, рази	Темп приросту з початку 2007 року, %
Міжбанківські кредити та депозити	207,53	180,56	221,58	204,06	170,21	193,13	179,83	0,82	5,65
Кредити клієнтам	49,43	59,15	67,53	65,34	131,87	122,56	139,81	2,67	6,02
Цінні папери	14,14	11,53	14,95	26,62	36,10	37,96	36,46	2,55	1,00
Разом КІП	271,10	251,24	304,06	296,01	338,18	353,65	356,10	1,25	5,30

¹ Кредитно-інвестиційний портфель (КІП), не скоригований на резерви

Зростання кредитно-інвестиційного портфеля банку відбулося за рахунок кредитів клієнтів, які за вказаний період збільшилися на 138,3 млн. грн., а також міжбанківських кредитів та депозитів на 168,7 млн. грн., питома вага яких у КП зросла до 50% станом на 01.07.07 р. Обсяг цінних паперів зростає повільнішими темпами, та станом на 01.07.07 р. їх частка у кредитно-інвестиційному портфелі склала 10,2%.

Міжбанківські операції

Кошти на міжбанківському ринку ТОВ «Артем-банк» розміщує з метою отримання процентних доходів, а також управління ліквідністю та валютним ризиком (СВОП угоди).

Загальний обсяг коштів, розміщених серед комерційних банків станом на 01.07.07 р., склав 226,5 млн. грн., у тому числі на коррахунках в інших банках – 46,6 млн. грн.

У структурі коштів, розміщених на міжбанківському ринку, наразі переважають короткострокові міжбанківські кредити, частка яких зросла за останні 1,5 роки з 9% до 49% станом на 01.07.07 р. Натомість, питома вага довгострокових міжбанківських кредитів за вказаний період знизилася з 68% до 32%. Сумнівною визнано заборгованість АКБ «Прем'єрбанк» у сумі 0,87 млн. грн.

Кредитні операції з клієнтами

Значну частину коштів ТОВ «Артем-банк» розміщує у кредити корпоративним клієнтам, обсяг яких з початку 2003 року зріс на 86 млн. грн; кредитний портфель фізичних осіб за вказаний період збільшився на 52 млн. грн. Зростання кредитного портфеля відбувалося нерівномірно, а його структуру наведено у таблиці нижче.

Таблиця 5.7. Кредитний портфель ТОВ «Артем-банк», млн. грн.

Показники	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.07	01.01.07	01.04.07	01.07.07	Темп росту за 2006 рік, рази	Темп приросту з початку 2007 року, %
Кредити юридичним особам, в т.ч.:	30,54	36,99	42,70	32,05	84,45	74,76	87,56	2,77	3,69
Кредити "овердрафт"	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
Кредити, що надані за операціями РЕПО	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
Кредити, що надані за врахованими векселями	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
Короткострокові кредити	8,77	16,00	15,28	14,48	20,90	17,95	23,32	2,38	11,56
Довгострокові кредити	21,76	20,99	27,41	17,57	63,53	56,76	64,24	2,92	1,12
Сумнівна та прострочена заборгованість	0,00	0,00	0,00	0,01	0,02	0,05	0,00	–	-74,36
Кредити фізичним особам, в т.ч.:	18,89	22,16	24,84	33,29	47,42	47,80	52,25	2,51	10,17
Короткострокові кредити	5,77	2,46	4,20	9,48	9,09	8,05	6,44	1,58	-29,19
Довгострокові кредити	13,12	5,51	7,47	9,66	19,83	20,36	26,86	1,51	35,45
Короткострокові іпотечні кредити ФО	0,00	0,46	0,11	1,01	0,00	0,00	0,00	–	–
Довгострокові іпотечні кредити ФО	0,00	13,73	13,03	13,08	18,49	19,39	18,95	–	2,49
Сумнівна та прострочена заборгованість	0,01	0,00	0,03	0,05	0,01	0,00	0,00	1,26	-100
Сформовані резерви під кредити, що надані клієнтам	-3,42	-3,90	-3,11	-4,59	-3,88	-3,08	-4,76	1,14	22,72
Всього кредитний портфель не скоригований на резерви	49,43	59,15	67,53	65,34	131,87	122,56	139,81	2,67	6,02

Незважаючи на значний обсяг коштів приватних клієнтів у ресурсах, основу кредитного портфеля ТОВ «Артем-банк» формують кредити, надані суб'єктам господарювання (частка кредитів, наданих фізичним особам склала 37% станом на 01.07.07 р.).

Діяльність на ринку іпотечного кредитування ТОВ «Артем-банк» розпочало у 2006 році. Банком було відкрито 4 фонди фінансування будівництва житла, в т.ч. через ТОВ «Київсоцбуд». Забудовникам ТОВ «Київсоцбуд» та ЗАТ «Енергія» відкрито кредитні лінії банку на загальну суму 15 млн. грн. для забезпечення безперервного будівництва та своєчасного вводу в експлуатацію житлових будинків.

Крім кредитів на придбання житла, банк надає кредити на придбання інших об'єктів нерухомості, а також земельних ділянок. Всього за період діяльності банків було надано іпотечних кредитів на суму близько 59 млн. грн.

У структурі кредитного портфеля банку за розмірами переважають кредити, що не перевищують 3 млн. грн. (44,7% станом на 01.07.07 р., проти 26,8% на початок 2007 року), проте значною залишається питома вага великих кредитів, кожен з яких

перевищує 10 млн. грн. (33% станом на 01.07.07 р., проти 44% станом на 01.01.07 р.).

Значну частину коштів розміщено Банком у кредити окремих позичальників, проте концентрація кредитного портфеля за основними контрагентами знизилася з 78% на 20 позичальників (станом на 01.01.07 р.) до 49,8% (станом на 01.07.07 р.).

У структурі кредитного портфеля банку за категоріями ризику переважають кредити, класифіковані як «під контролем» (81% станом на 01.07.07 проти 76% станом на 01.01.07 р.) та «стандартні» (13% станом на 01.07.07 р., проти 16% станом на 01.01.07 р.). При цьому, незважаючи на зростання обсягу врахованого забезпечення на 263 млн. грн. за останні 1,5 роки, значною залишається питома вага незабезпеченої частини кредитів (49,3% станом на 01.07.07 р., проти 52,7% станом на 01.01.06 р.)¹. У структурі врахованого забезпечення переважає нерухомість (42,9% станом на 01.07.07 р. проти 64,9% на початок року), майнові права на грошові депозити (17,3% станом на 01.07.07 р. проти 2,07% станом на 01.01.07), а також інші майнові права (23,8% станом на 01.07.07 р. проти 19,6% станом на 01.01.07).

Якість кредитного портфеля ТОВ «Артем-банк» є доброю: питома вага прострочених та сумнівних позик у кредитному портфелі юридичних та фізичних осіб не перевищує 0,5% (починаючи з 2006 року, сумнівна заборгованість за кредитами юридичних осіб відсутня на кварталні дати, а обсяг прострочених позик не перевищував 60 тис. грн.; у кредитному портфелі фізичних осіб відсутня сумнівна заборгованість, а обсяг прострочених позик за вказаний вище період не перевищував 55 тис. грн.). Станом на 01.07.07 р. прострочена та сумнівна заборгованості за кредитами, наданими приватним клієнтам, відсутні а обсяг прострочених позик за кредитами суб'єктів господарювання на цю дату склав 4 тис. грн. Банк не списував заборгованість за рахунок сформованих резервів протягом аналізованого періоду.

Операції з цінними паперами

Діяльність на ринку цінних паперів ТОВ «Артем-банк» здійснює на підставі отриманих ліцензій:

- Ліцензія на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів: діяльність по випуску та обігу цінних паперів;
- Ліцензія на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку – діяльність із торгівлі цінними паперами – Брокерська діяльність;
- Ліцензія на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку – діяльність із торгівлі цінними паперами – Дилерська діяльність;

¹ Заборгованість, що береться до розрахунку чистого кредитного ризику згідно даних форми 604

- Ліцензії на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку – діяльність із торгівлі цінними паперами – Андеррайтинг.

З початку 2003 року ТОВ «Артем–банк» було укладено 139 угод з цінними паперами, у тому числі 105 комерційних на суму 192 млн. грн., та 34 комісійних, на суму 30 млн. грн. Активну діяльність з цінними паперами банк розпочав у 2005 році. Так, на початок 2006 року обсяг портфеля акцій 10 емітентів склав майже 12 млн. грн. Боргові цінні папери на цю дату склали лише 16% від портфеля. Слід зазначити, що в подальшому банк диверсифікував портфель за емітентами, та майже втричі збільшив його обсяг. Станом на 01.07.07 р. портфель цінних паперів ТОВ «Артем–банк» склав 36,46 млн. грн., та був сформований акціями 18 емітентів, які обліковувалися у портфелі банку на продаж. Обсяг сформованих резервів за операціями з цінними паперами склав 90,3 тис. грн.

Чисті активи ТОВ «Артем–банк» продовжували зростати, насамперед, за рахунок міжбанківських кредитів, а також за рахунок кредитного портфеля юридичних та фізичних осіб. Частка негативно класифікованих активів, як і питома вага неробочих активів є незначною. У структурі міжбанківських позик є один проблемний кредит (0,87 млн. грн.), при цьому якість кредитів юридичних та фізичних осіб є доброю.

5.4. Ліквідність

Ліквідність банку залишається на прийнятному рівні. Нормативи ліквідності є вищими за граничні, мінімально встановлені НБУ, та загалом, перевищують середні значення по банківській системі України.

Наразі активи та пасиви банку є помірно збалансованими за строками до погашення (незбалансованість активів та пасивів строком погашення до 31 дня та до 1 року не перевищує 10%), проте у попередніх періодах спостерігалися дисбаланси. Структуру високоліквідних активів ТОВ «Артем–банк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 5.8. Високоліквідні активи ТОВ «Артем–банк», млн. грн.

Показники	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.07	01.01.07	01.04.07	01.07.07	Темп росту за 2006 рік, рази	Темп приросту з початку 2007 року, %
Готівкові кошти та банківські метали	5,38	16,40	9,93	8,38	10,25	7,03	8,70	1,90	-15,06
Кошти в НБУ	9,32	22,05	37,20	33,15	9,67	6,32	8,18	1,04	-15,36
Коррахунки в банках	37,71	36,21	35,01	123,72	38,21	44,39	46,62	1,01	22,01
Разом, високоліквідні активи	52,41	74,66	82,15	165,25	58,13	57,74	63,51	1,11	9,26

Банк є активним учасником на ринку міжбанківського кредитування, а обсяг коштів, розміщених на міжбанківському ринку, на звітні дати стабільно перевищує

залучені кошти (станом на 01.07.07 р. відношення активного сальдо за коштами, розміщеними на міжбанківському ринку до зобов'язань складає 41,98%.

Щодо збалансованості активів та зобов'язань ТОВ «Артем-банк» за валютами, найбільший дисбаланс спостерігається у євро (невідповідність станом на 1 липня 2007 року складає 82,6 млн. грн.), що обумовлено значним обсягом залучених кредитів від міжнародних організацій, та в подальшому буде наражати банк на валютний ризик.

Ліквідність банку залишається на прийнятному рівні. Нормативи ліквідності є вищими за граничні, мінімально встановлені НБУ, та загалом, відповідають їхнім значенням у середньому по банківській системі України. Загалом, активи та пасиви банку є помірно збалансованими за строками до погашення, проте спостерігаються валютні дисбаланси. Обсяг високоліквідних активів є значним.

5.5. Фінансові результати діяльності

Доходи

Чисті доходи, отримані банком у 2006 році, склали 51,4 млн. грн., що у 2 рази більше, ніж у попередньому році. За шість місяців поточного року банком було отримано дохід у сумі 28,6 млн. грн. (56% від доходів 2006 року та 138%, порівняно з доходом першого півріччя 2006 року). Динаміка доходів є позитивною, а у їхній структурі значною є питома вага комісійних доходів, насамперед, комісійних доходів від кредитного та розрахунково-касового обслуговування банків. Структуру доходів ТОВ «Артем-банк» наведено на діаграмі нижче.

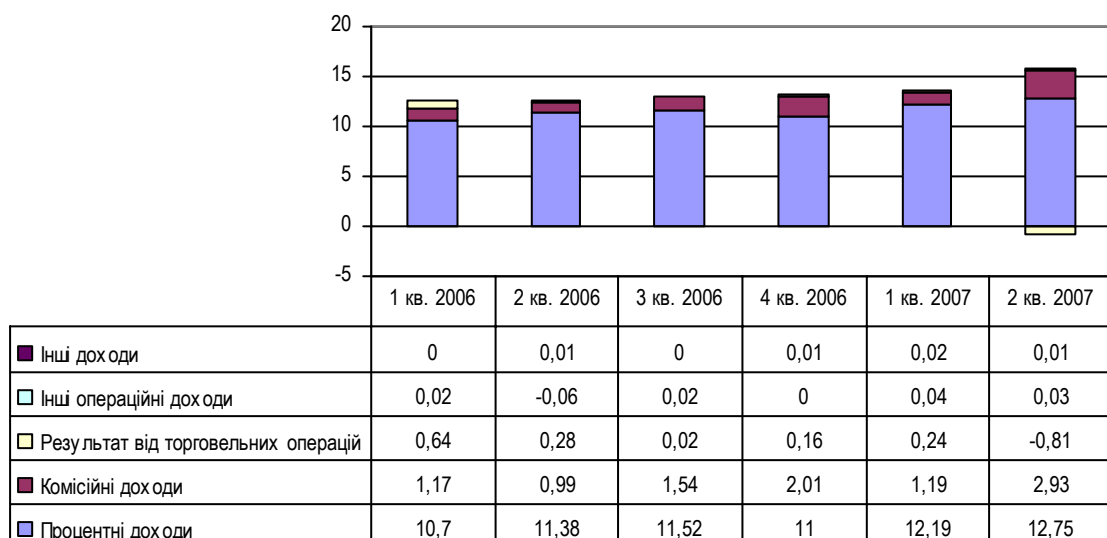

Рисунок 5.1. Чисті доходи ТОВ «Артем-банк» у розрізі кварталів, млн. грн.

Структура активів ТОВ «Артем-банк» обумовлює відповідну структуру процентних доходів. Так, із 24,9 млн. грн. процентних доходів, отриманих банком у першому півріччі поточного року, понад 3 млн. грн. складають доходи за коштами на вимогу, розміщеними в інших банках, та ще 11,2 млн. грн. – доходи за строковими коштами, розміщеними на міжбанківському ринку. Обсяг інших складових у процентних доходах, зокрема, доходів від кредитування суб'єктів господарювання та фізичних осіб зростає, проте залишається незначним (28 та 14% за перше півріччя поточного року проти 18 та 9% за 2006 рік). Процентні доходи, отримані банком за операціями з цінними паперами у 2006 році, склали 137 тис. грн., тоді як за шість місяців 2007 року – лише 0,3 тис. грн.

Комісійні доходи, отримані банком за шість місяців поточного року, склали 1,8 млн. грн. та на 41,65% складаються з доходів на валютному ринку та ринку банківських металів, та на 38,6% – з доходів за РКО клієнтів. У структурі комісійних доходів ТОВ «Артем-банк» теж переважають доходи від операцій з банками (39% за 2006 рік та 56% за 6 міс. 2007 року). Решта комісійних доходів сформована доходами від довірчого управління (520,9 тис. грн. за 2006 рік та 278,7 тис. грн. за шість місяців поточного року). Збиток від торгових операцій з іноземною валютою у розмірі за другий квартал 2007 року склав 0,8 млн. грн.

Обсяг інших складових доходів у загальних доходах банку є незначним протягом усього аналізованого періоду.

Витрати

Витрати, здійснені ТОВ «Артем-банк» у 2006 році, склали 47,16 млн. грн., та є стабільними у розрізі кварталів. За шість місяців поточного року «ТОВ Артем-банк» було понесено витрат на суму 26,33 млн. грн. Структуру витрат ТОВ «Артем-банк» відображено на діаграмі.

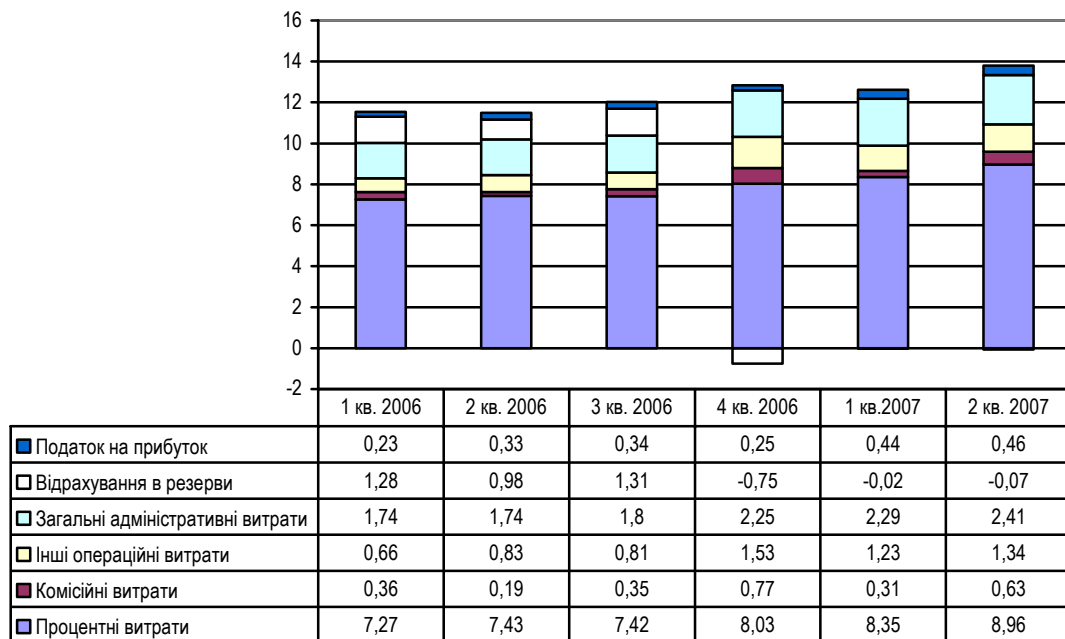

Рисунок 5.2. Витрати ТОВ «Артем-банк» у розрізі кварталів, млн. грн.

Структура витрат банку не зазнала значних змін протягом останніх кількох років.

Враховуючи структуру залучених ресурсів, значною залишається частка процентних витрат (66% за шість місяців поточного року проти 64% за 2006 рік), а у їхній структурі витрати за коштами фізичних осіб коливаються на рівні 50%. Частка витрат за міжбанківськими кредитами протягом останнього 1,5 роки коливається в межах 11–24%. Процентні витрати за коштами суб'єктів господарювання, у тому числі за строковими коштами небанківських фінансових установ за шість місяців поточного року склали 0,4 млн. грн., або 2,5% від загального обсягу процентних витрат за цей період (за 2006 та 2005 роки – 8,7% та 9% відповідно).

Загально-адміністративні витрати банку складаються, насамперед, із витрат на персонал (44% у першому півріччі поточного року), витрат на утримання основних засобів та сплату обов'язкових платежів (по 15% за 6 місяців 2007 року), а також інших експлуатаційних витрат, частка яких у загальних витратах банку коливається в межах 15–18% протягом останніх років.

Витрати на формування резервів є незначними та не мають значного впливу на фінансовий результат банку.

Прибуток та показники ефективності діяльності

Діяльність ТОВ «Артем-банк» є прибутковою з моменту створення банку. Чистий прибуток, отриманий банком за 2006 рік, склав 4,24 млн. грн., що у 3,2 рази

перевищує прибуток попереднього року. За шість місяців поточного року банком було отримано 2,26 млн. грн. чистого прибутку.

Банк стабільно має, значне позитивне сальдо процентних доходів та процентних витрат, що позначається на його процентній маржі. Значення коефіцієнта податкового навантаження¹ є високим: за 2006 рік він склав 2,24% (за перше півріччя поточного року – 3,14%).

Показники, які характеризують ефективність діяльності, зокрема, коефіцієнт ефективності діяльності, рентабельність активів та капіталу перебувають на прийнятному рівні.

Наразі чиста процентна маржа також перебуває на прийнятному рівні, проте в умовах посилення конкуренції на ринку фінансових послуг України слід очікувати її зниження.

Діяльність ТОВ «Артем-банк» є прибутковою. Структура доходів та витрат не зазнала значних змін за останні кілька років, а їхній обсяг зростав пропорційно валюті балансу. Показники, які характеризують ефективність діяльності, зокрема, коефіцієнт ефективності діяльності, рентабельність активів та капіталу, а також чиста процентна маржа перебувають на прийнятному рівні.

¹ Розраховується як відношення витрат на сплату податку на прибуток до чистих доходів, без урахування доходів, отриманих від філій

6. Аналіз виконання планів та стратегія розвитку ТОВ «Артем–банк»

З моменту створення діяльність ТОВ «Артем–банк» узгоджувалася з діяльністю основних його учасників, а його фінансові показники залежали від основних його учасників. Наразі ТОВ «Артем–банк» дещо знизив залежність від основних підприємств групи, проте обслуговування грошових потоків державних, у тому числі експортно-орієнтованих підприємств дає можливість ТОВ «Артем–банк» повною мірою досягати запланованих бюджетних показників за окремими статтями доходів.

Стратегія розвитку банку на найближчі 2 роки є консервативною та передбачає:

- обслуговування діючих клієнтів, а також залучення на обслуговування нових клієнтів, у тому числі малого та середнього бізнесу;
- розширення спектра банківських продуктів, у тому числі за рахунок факторингу та лізингу, а також операцій довірчого управління та запровадження власного карткового бізнесу;
- розвиток та удосконалення системи ризик-менеджменту в банку, а також коригування організаційної структури у цьому напрямку; покращення показників прибутковості;

Основними заходами, які банк планує здійснити протягом поточного та наступного років, є:

- поліпшення капіталізації за рахунок залучення коштів на умовах субординованого боргу;
- розширення кола клієнтів та обсягу безготівкових розрахунків за допомогою платіжних карток;
- удосконалення організаційної структури, а також структури контролю за ризиками та управлінської звітності;
- збільшення обсягу операцій на ринку цінних паперів та валютному ринку;
- створення мережі безготівкових відділень у м. Києві, а також введення в експлуатацію нового приміщення банку після завершення його будівництва;

До кінця поточного року ТОВ «Артем–банк» планує збільшити чисті активи до 445,2 млн. грн. (на 56,9 млн. грн., порівняно з початком року), у тому числі за кредитно–інвестиційного портфеля – до 376,24 млн. грн., а у структурі самого кредитно–інвестиційного портфеля підтримувати значний обсяг коштів, розміщених на міжбанківському ринку. Основні планові балансові показники наведено у таблиці нижче.

Таблиця 6.1. Планові балансові показники діяльності ТОВ «Артем-банк»

Показник	План на 01.01.08, млн. грн.	Абсолютний приріст з початку року, млн. грн.	Темп приросту з початку року, %
Чисті активи, у тому числі:	445,20	56,90	14,70
Готівкові кошти та банківські метали	10,22	0,00	-0,20
Кошти на вимогу в НБУ	13,24	3,60	36,90
Коррахунки в інших банках	39,82	1,60	4,20
Фактично сформований резерв за коштами в інших банках	-9,40	-0,10	0,60
Цінні папери	39,24	2,60	7,20
Фактично сформований резерв за цінними паперами	0,10	0,50	-121,50
Міжбанківські кредити та депозити	188,60	19,30	11,40
Кредити суб'єктам господарювання	91,48	7,00	8,30
Кредити фізичним особам	55,97	8,50	18,00
Сумнівна та безнадійна заборгованість	0,94	0,00	4,00
Резерви під кредитні операції	-4,09	-0,20	5,40
Довгострокові вкладення	17,22	13,10	316,90
Дебіторська заборгованість	0,50	0,50	0,00
Резерв під дебіторську заборгованість	0,00	0,00	0,00
Нараховані доходи	1,29	0,30	27,90
Резерв під нараховані доходи	0,00	0,00	0,00
Інші активи	0,11	0,00	7,60
Балансовий капітал, у тому числі	80,74	4,90	6,50
Статутний капітал	74,26	5,30	7,60
Загальні резерви	3,98	1,50	59,30
Прибуток	2,37	-1,80	-43,60
Інші складові	0,00	0,00	0,00
Зобов'язання, у тому числі	364,50	52,00	16,60
Кошти НБУ	0,00	0,00	0,00
Коррахунки банків	32,29	7,30	29,20
Міжбанківські кредити та депозити	49,51	9,00	22,20
Кошти суб'єктів господарювання	25,29	0,70	2,80
Кошти небанківських фінансових установ	0,00	-4,50	-100,00
Кошти фізичних осіб	159,59	22,60	16,50
Цінні папери власного боргу	0,00	0,00	0,00
Кошти міжнародних організацій	69,63	5,80	9,10
Субординований борг	25,29	12,00	90,20
Кредиторська заборгованість	0,32	0,30	-
Нараховані витрати	2,15	-1,10	-34,00
Інші зобов'язання	0,43	-0,10	-13,90

Загалом, у 2007 році ТОВ «Артем-банк» планує отримати 49,3 млн. грн. доходів, у тому числі 18,5 млн. грн. процентних доходів за коштами, розміщеними на міжбанківському ринку, та 16,1 млн. грн. процентних доходів за наданими кредитами іншим клієнтам. Заплановані витрати складають 44,24 млн. грн., з яких

28,75 млн. грн. – витрати за банківськими операціями (переважно процентні), а також 8,77 млн. грн. – витрати на утримання банку. Плановий чистий прибуток складає 5,06 млн. грн, з яких за шість місяців поточного року – 2,26 млн. грн.

Стратегія розвитку ТОВ «Артем-банк» є консервативною, та передбачає незначне, проте збалансоване зростання основних показників діяльності банку. Банком також заплановано розширення спектра послуг клієнтам, у тому числі за рахунок карткового бізнесу, фондів довірчого управління та інших операцій. Основні фінансові показники діяльності у 2006 році було досягнуто. В подальшому можливе перевиконання запланованих балансових показників, а також показників, що характеризують результати діяльності банку за рахунок розрахункового обслуговування окремих підприємств, у тому числі й державних.

Висновок

Спираючись на проведений аналіз основних показників та аспектів діяльності ТОВ «Артем-банк», кредитний рейтинг позичальника (контрагента) визначено на рівні «aaBBB-» зі стабільним прогнозом.

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу рейтингів фінансового сектора

А.М. Коноплястий

Відповідальний аналітик

В.О. Шулик

Додатки

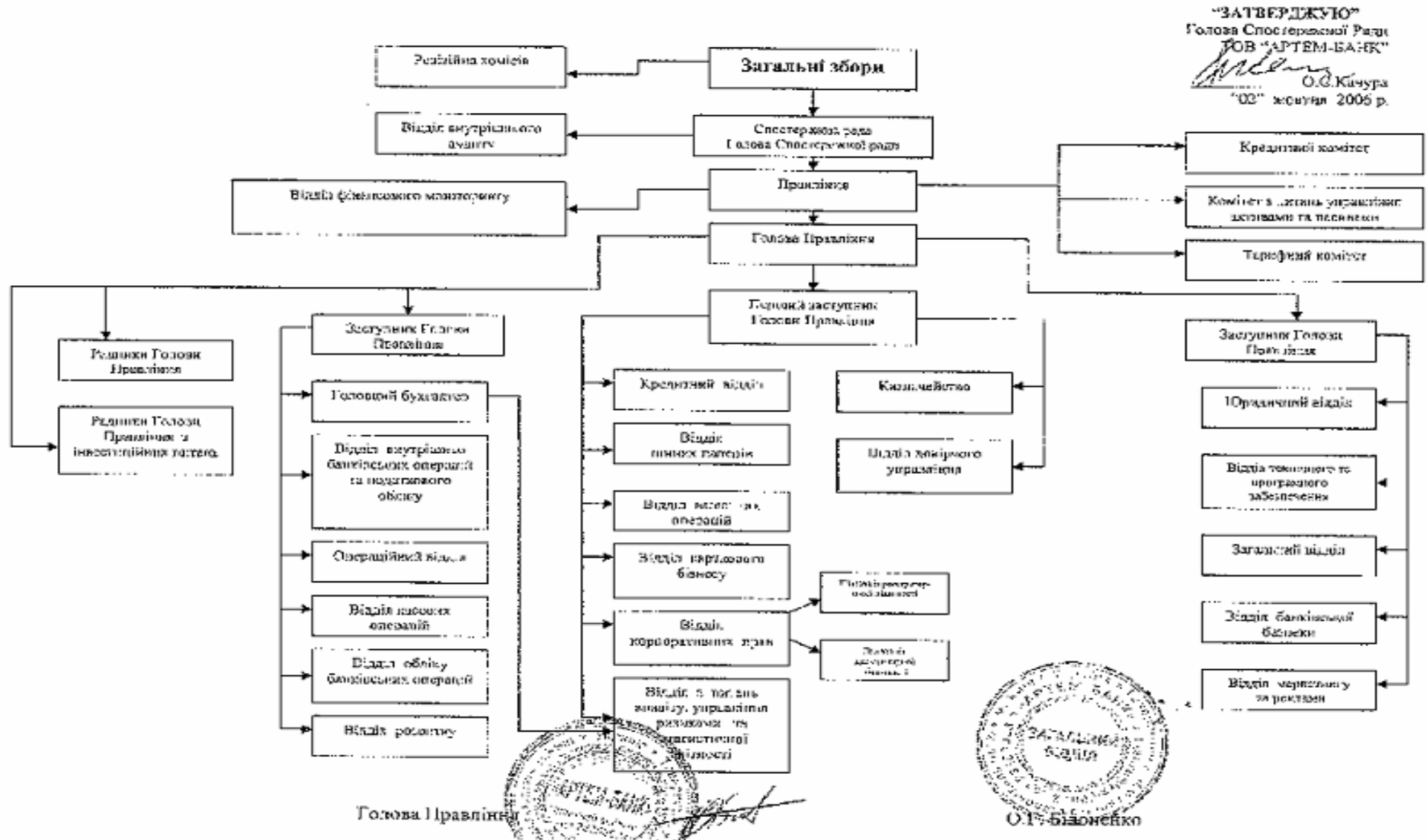
Дані балансу ТОВ «Артем-банк», млн. грн.

	01.01.2003	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007
Активи										
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	9,25	12,02	12,40	14,70	38,45	47,14	41,53	19,92	13,36	16,89
Казначейські та інші цінні папери (НБУ)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти в інших банках	11,61	77,64	136,28	245,24	216,78	256,59	327,77	208,42	237,52	226,45
Кредити клієнтам	1,50	20,07	37,61	49,43	59,15	67,53	65,34	131,87	122,56	139,81
Цінні папери	0,00	0,00	2,39	14,14	11,53	14,95	26,62	36,10	37,96	36,46
Довгострокові вкладення	1,46	1,75	2,06	4,04	3,85	4,08	4,19	4,13	9,56	15,67
Нараховані доходи	0,00	0,17	0,46	0,68	1,43	1,17	0,93	1,06	0,79	1,22
Резерви	-0,01	-1,78	-1,62	-10,61	-11,78	-12,93	-14,34	-13,69	-13,69	-13,59
Інші активи	0,02	0,19	0,14	0,21	3,28	0,35	0,36	0,48	0,58	0,73
Разом активів	23,83	110,06	189,73	317,83	322,69	378,88	452,40	388,30	408,64	423,64
Зобов'язання										
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти банків	0,00	1,71	34,40	17,51	25,20	20,56	24,40	65,50	68,50	80,10
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Кошти суб'єктів господарювання	7,45	46,72	44,02	56,33	62,66	89,23	93,42	29,10	26,86	21,39
Кошти фізичних осіб	0,03	9,50	18,43	68,70	95,57	110,13	139,51	137,03	152,67	155,36
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	15,19	54,85	133,76	95,90	114,52	116,20	63,85	64,73	65,25
Боргові цінні папери	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Субординований борг	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13,30	15,51	23,35
Нараховані витрати	0,00	0,37	0,80	2,77	3,22	3,07	3,24	3,29	2,48	2,53
Інші зобов'язання	10,84	0,10	0,10	0,31	0,64	0,77	0,94	0,48	1,06	0,66
Разом зобов'язань	18,32	73,59	152,60	279,37	283,19	338,29	377,73	312,55	331,81	348,63
Власний капітал										
Сплачений статутний капітал	5,50	36,00	36,00	36,00	36,00	36,00	69,00	69,00	69,00	69,00
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	0,00	0,01	0,48	1,13	1,13	2,51	2,51	2,51	2,51	3,75
Результат минулих років	0,00	0,00	0,00	0,00	1,38	0,00	0,00	0,00	4,24	0,00
Фінансовий результат поточного року	0,01	0,47	0,65	1,33	0,99	2,08	3,16	4,24	1,07	2,26
Всього власний капітал	5,51	36,48	37,13	38,46	39,50	40,59	74,67	75,75	76,82	75,01

Дані звіту про фінансові результати ТОВ «Артем-банк», млн. грн.

Показники	01.01.2003	01.01.2004	01.01.2005	01.01.2006	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007
Процентні доходи	0,12	9,93	22,04	39,57	10,70	22,08	33,60	44,60	12,19	24,95
Комісійні доходи	0,03	1,11	1,75	3,12	1,17	2,16	3,70	5,70	1,19	4,12
Результат від торговельних операцій	0,02	0,71	2,11	2,64	0,64	0,92	0,93	1,10	0,24	-0,57
Інші операційні доходи	0,00	0,01	0,03	0,08	0,02	-0,04	-0,02	-0,02	0,04	0,07
Інші доходи	0,00	0,00	0,00	0,07	0,00	0,01	0,01	0,02	0,02	0,03
Повернення списаних активів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Непередбачені доходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ВСЬОГО ДОХОДИ	0,16	11,76	25,94	45,48	12,53	25,12	38,23	51,40	13,68	28,59
Процентні витрати	0,00	2,60	12,17	22,70	7,27	14,70	22,13	30,16	8,35	17,31
Комісійні витрати	0,00	0,90	1,89	1,06	0,36	0,55	0,89	1,67	0,31	0,94
Інші операційні витрати	0,03	3,62	6,95	3,60	0,66	1,49	2,29	3,82	1,23	2,57
Загальні адміністративні витрати	0,12	2,07	4,33	6,95	1,74	3,48	5,29	7,53	2,29	4,69
Відрахування в резерви	0,01	1,78	-0,17	9,17	1,28	2,26	3,57	2,83	-0,02	-0,09
Непередбачені витрати	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Податок на прибуток	0,00	0,33	0,13	0,67	0,23	0,56	0,90	1,15	0,44	0,90
ВСЬОГО ВИТРАТ	0,15	11,30	25,29	44,15	11,54	23,04	35,07	47,16	12,60	26,33
Прибуток	0,01	0,47	0,65	1,33	0,99	2,08	3,16	4,24	1,07	2,26

Організаційна структура ТОВ «Артем-банк»

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
 Голова Спостережної Ради
 ТОВ "АРТЕМ-БАНК"
 О.В. Кичура
 "02" жовтня 2006 р.